

Podobenství o hostině

Převod materiálu

Elen Plzánková

Pořadí v lekci

26

Téma

Pozvání k naději.

Řekáme, že Kristus přijde znovu.

Cíle

Všechny tři části úlohy směřují k tomu, že přijmout pozvání stojí za to a je na co se těšit.

- Děti zažijí něco, co je dobré a krásné, jako Boží pozvání. Zároveň si v náznaku zkusí, že připravit hostinu — naději pro nás — stojí práci.
 - Děti prožijí příběh podobenství, roli odmítnutí i roli přijetí pozvání na hostinu — naději.
 - Děti promyslí důvody odmítnutí a přijetí pozvání na hostinu. Na absurditu některých výhrad vůči hostiteli si uvědomí stejnou nesmyslnost výhrad lidí vůči Bohu.
-

Pro učitele

Biblický text

L 14,16–24 (par. Mt 22,1–10)

Poznámky k textu

- Role hostitele připadá Bohu.
- Pozvaných bylo už v první fázi mnoho, tři jsou tam jako příklad, protože hodovní síň je velmi velká.
- Pozvání přišlo předem, sluha jde pouze upozornit, že už se začíná a dělá to velmi uctivě. Stejnými slovy bývají lidé v kostele zváni k večeři Páně. Vzhledem k tomu, že o pozvání vděli předem a jejich záležitosti nejsou dílem okamžiku, mohli se omluvit také předem.
- První dává přednost radosti z majetku a své schopnosti obchodovat, případně zvelebovat svůj statek.
- Druhý má podobnou omluvu, v obou případech mohla jejich záležitost pokračovat. Vždy už má a stojí v chlévě, do zítřka se nezkazí.
- Třetí dává přednost rodinným vztahům, i když není jasné, proč nepřijde i se ženou.
- Všechny tři omluvy napovídají souvislost s Dt 20,5–7 a Dt 24,5, kde jde o případy těch, kdo nemusí nastoupit do armády v případě války.
- Sluha řeší s hostitelem celou záležitost a překvapující je, že je jenom jeden, i když zvaných je mnoho. I proto je platný výklad J. Mrázka — je to Ježíš.
- Hněv hostitele je pochopitelný, snaha o to, aby uspořádal akci pro radost svých přátel, byla velká, škoda znehodnoceného jídla hrozí také velká, největší problém je, že nepřišel vůbec nikdo.
- Problematické je slovo „přinuť“, stalo se v dějinách církve omluvou pro násilí ve věcech víry.
- Kdo jsou dvě skupiny pozvaných, v tom se přidržme také výkladu J. Mrázka — první jsou spravedliví, druhí hříšníci.

Poznámky k tématu období

Smysl nedělí po Epifanii (Zjevení Páně) je možno spatřovat v přípravě církve na to, aby správně porozuměla pozemskému příběhu Ježíše Nazaretského. Tomuto příběhu, jak jej podává zvěst Evangelia, rozumíme jen tehdy, jestliže ve víře přijímáme ukřižovaného a vzkříšeného Pána, jestliže jej vyznáváme, vzýváme a následujeme. (Agenda ČCE 1988, díl II., str. 65)

Úskalí

- Na první pohled se může zdát, že je obtížné spojit téma nedělí po Zjevení Páně, které však není až tak výrazné — viz výše, s důjem podobenství a záměrem přípravy zpracovat téma prvního a druhého příchodu Páně. Myslím, že svorník toho všeho je naděje. Podobenství mluví o pozvání do Božího království, tedy do naděje. Zjevení Páně nese naději člověku, protože znovu opakuje, že Bůh chce být člověku blízko. Naději máme v tom, že Kristus přijde a uvede všechno na tomto světě do dobrého řádu Božího království. Tato naděje má nás i náš současný pohled na svět i na sebe. Vždyť se k vám přiblížilo království Boží (L 10,9).
- Pro děti nemusí být příjemné, že jako pozvané jsou jakoby identifikovány s bezdomovci. Dle reakcí se domnívám, že bezdomovec je pro ně většinou méně přitažlivá představa než třeba zloděj nebo hříšník. Myslím, že právě to také má být prožito, mělo by to znamenat — myslíme, že Bůh o nás stojí a pozve nás, ale podle podobenství to znamená, že za moc nestojíme. U malých dětí bych doporučila dávat pozor, aby se jim toto nespojilo až příliš, mohly by to uzavřít tak, že do Božího království nechtějí, protože tam budou divní lidi. Považuji za vhodné podržet důraz na tom, že naděje, království Boží je něco krásného.

Odkazy

Dt 20,5–7, Dt 24,5, L 10,9, 1Kor 2,9

Mrázek, Jiří: *Lukášovská podobenství*. Jihlava: Mlýn, 2007.

Janáková, Kateřina: *Ekolístky: metodické listy Svatojánské koleje*. Praha; Svatý Jan pod Skalou: Svatojánská kolej — vyšší odborná škola pedagogická, 2004.

Balcar, David — Gallus, Petr — Férová, Lydie — Šorm, Zdeněk: *Dvakrát měj, jednou věř: průvodce světem víry pro náctileté: pracovní listy ke katechezi*. Praha: Českobratrská církev evangelická, 2012.

Kohák, Erazim: *Hesla mladých světců*. Praha: Kalich, 1999.

Linden, Nico ter: *Povídá se...: podle Marka a podle Matouše*. Benešov: Eman, 2009; s. 241.

Gruber, Jiří: *Otázky a odpovědi: evangelický katechismus pro mládež i dospělé, skupiny i jednotlivce*. Praha: Pro Synodní radu Českobratrské církve evangelické vydal Kalich, 2004; o království Božím v oddíle 21 a 22 „Otčenáš“

Nežil, David: *O hostinách a hostině*. Dostupné na <http://goo.gl/mECPcL>

Bůh — můj bližní: *evangelický katechismus v 25 obrazech*. Jihlava: Mlýn, 2008; s. 65–66.

Internet, pracovní listy:

- <http://goo.gl/vsug2W> — varianta, jak ztvárnit hostinu;
- <http://goo.gl/brRxQu> — pracovní list Z. Šorma;
- <http://goo.gl/g3g5ZW> — koláž;

- <http://goo.gl/tCxWWO> — ?ty?i jednoduché obrázky k vymalování (pod nadpisem *Parable of the Great Banquet*).
-

Pro d?ti

Pro p?edškolní d?ti

P?ipravte si materiál na prostírání stolu (ubrus, ubrousky, p?íbory, talí?e, misky, sklení?ky, br?ka, sví?ky, kv?tiny a jiné p?ízdoby — cokoli by se hodilo na prost?ení slavnostní tabule). Dejte si záležet na tom, aby výsledek byl co nejparádn?jší. Leccos se najde ve sborových kuchyních, n?co musíte p?inést. Lze provést i variantu s nádobím pro panenky, ale záv?re?ný dojem bude v?tší, když to bude „doopravdy“. M?jte p?ipravené i n?co, co by d?ti mohly nakonec sníst — sušenky, ovoce, š?ávu. Jako p?idanou hodnotu m?žete d?ti nau?it, co se na stole kam dává a pro?.

Povím vám p?íb?h o hostin?, který Ježíš vypráv?l, když byl zrovna také na hostin?. Pozvali ho na n?jakou oslavu. Kdo z vás už byl n?kdy na oslav?? (P?edpokládá se ú?ast na narozeninových oslavách, n?kdo zažil svatbu nebo jim p?ipome?te váno?ní st?l.)

Tak si spolu p?ipravíme také oslavu, t?eba m?žeme dnes oslavit, že je ned?le. Prost?eme si krásn? st?l, protože na oslav? — hostin? vždycky takový je.

D?ležit? je, aby se d?ti na úprav? stolu samy podílely, u?itel by je m?l jen ?ídit. Zde hrozí jistá možnost katastrofy p?i spojení: „rozbitné nádobí — malé d?ti“, ale riskn?te to. Nebo zvolte variantu s plastem, d?ti se nad tím jist? nijak nepohorší. D?ti by to m?lo stát jisté úsilí, tedy — nachystat oslavu dá práci.

Dílo je hotovo — nechte d?ti prohlédnout si výsledek a ohodnotit. V této fázi si ješt? nesedají ke stolu.

Mám z toho radost, jak se nám to povedlo. Ježíš vypráv?l p?íb?h o ?lov?ku, který zrovna tak krásn? nachystal hostinu. T?šil se na to, jak p?ijdou jeho p?átelé. Pozval je všechny. Uklidil, nava?il spoustu dobrého jídla, nachystal st?l a poslal služebníka, aby p?átel?m ?ekl: Už poj?te, všechno jsem p?ipravil.

M?l z toho zrovna takovou radost, jako my, když jsme nachystali tak krásný st?l.

Ale víte, co se stalo? Všichni p?átelé se omluvili a nep?išel v?bec nikdo. P?edstavte si to. Takové práce nám to dalo a tak se nám to povedlo a bylo by to úpln? k ni?emu, protože by to nikdo nejedl. Jídlo by se muselo vyhodit a všechno to bylo zbyte?né.

To se tomu ?lov?ku, který hostinu nachystal, v?bec nelíbilo. Tak poslal služebníky znovu — aby pozval každého, koho potká. Chudé. Bezdomovce. Ty, kte?í vlastn? toho pána ani p?edtím neznali. A byl to dobrý nápad, protože tihle neváhali ani chvíli a hned p?išli a za chvíli bylo kolem stolu spousta lidí a m?li se dobře. Ten pán se taky m?l dobře, protože m?l z toho všeho radost.

Tak co kdybychom te? my byli jako ti, kte?í na hostinu p?išli? Poj?te si sednout ke stolu a dobrou chu?!

(Nechte chvíli d?ti jíst, co je nachystáno.)

Chutná vám to? To je dobře, protože hostina je k tomu, aby se na ní m?li všichni hezky. Pán B?h pro nás chystá všechno tak, abychom se m?li hezky. (Možno demonstrovat nap?íklad na n?jakém ovoci.) Až p?ijde Pán Ježíš zase na zem, tak to bude jako veliká hostina. Já teda nevím, jak vy, ale já bych na tu hostinu ráda šla. Nemyslím si, že bych m?la n?co lepšího na práci.

Nem?li bychom mu za to pod?kovat? Myslí na nás a chystá nám dobré v?ci, tak bude nejlepší, když mu zazpíváme tuhle písni?ku (*Bu? tob? sláva: 18 — Písni?ka dík?*).

Pro mladší d?ti

P?edem si p?ipravte karti?ky — pozvánky na slavnost, natiskn?te nebo hezky napište jich tolik, aby každé dítě dostalo jednu. M?ly by vypadat p?kn?, aby vynikl kontrast, když je d?ti v roli pozvaných p?eškrtnou nebo roztrhnou, ale vzhledem k tomu, že budou jen na jedno použití, se s tím p?íliš netrapte. Dále m?jte n?co menšího k jídlu — sušenky, ovoce, aby to symbolizovalo hostinu.

Když Ježíš cht?l, abychom si p?edstavili, jak to s námi Pán B?h myslí a co bude, až se Ježíš vrátí na zem, vypráv?l o hostin?. *Že království Boží je jako hostina.* Takových p?íb?h? vypráv?l hodn?. N?které z nich tehdy, když práv? na n?jaké hostin? byl, tam si to lidé p?edstavili nejlíp.

Nejd?ív mi ?ekn?te, co to je hostina a jestli byste tam cht?li být.

Takže hostina je n?co, kde je to dobré a jsme tam rádi. Ježíš vypráv?l o ?lov?ku, který takovou hostinu chystal. Nemá tam jméno, aby se nám to nepletlo, budeme mu ?íkat t?eba pan Hostitel. Pan Hostitel pozval všechny svoje známé. Poslal jim pozvánky, že to všechno p?ipraví a dá jim v?d?t, až to bude hotovo, aby s tím po?ítali. (*Rozdejte pozvánky.*)

Pak chystal tu oslavu. Jak se to d?lá?

(Zde se po?ítá s d?tskými zkušenostmi, co je všechno pot?eba p?ipravit, z?ejm? dojde k delšímu rozhovoru.)

Když bylo všechno hotovo, poslal svého sluhu, aby vy?ídil všem pozvaným: Poj?te, vše už je p?ipraveno. Ale p?edstavte si, že ti pozvaní, p?átelé pana Hostitele se za?ali omlouvat a vymlouvat.

1. Ach ano, ta pozvánka... ale já jsem zrovna koupil pole a nutn? musím práv? dnes jít to pole zkontrolovat, vy?í? panu Hostiteli, že se omlouvám, protože mám neodkladné pracovní záležitosti.

2. Ale to je sm?la na sm?lu, po?ídil jsem si nové voly, p?t pár?, to je po?ád n?co, však to pan Hostitel zná, ?lov?k se nezastaví. Volové stáli spoustu pen?z, musím je vyzkoušet, abych zjistil, jestli jsem dob?e koupil. Na oslavy není ?as, to víte, doba je t?žká.

3. Aha, ta oslava je už dnes, ale mn? se to prost? nehodí, nehodilo by se mi to ani p?íští týden, pan Hostitel jist? ví, že jsem se oženil a manželka nerada n?kam chodí. Musím s ní z?stat doma.

A tak to pokračovalo u všech pozvaných. Všichni ?íkali — mám práci, nemám ?as, nehodí se to, po?ád vykládali, co musí d?lat a že se tedy omlouvají a nep?íjdou.

Na pozvánky napsali NEMOHU nebo OMLOUVÁM SE nebo je prost? p?eškrtnou nebo roztrhli. Ud?lejte to s t?mi pozvánkami jako oni. Služebníci donesli panu Hostiteli jen samé omluvy.

(Vyberte od d?tí pozvánky a dejte je na neúhlednou hromadu. M?žete je trochu poma?kat.)

Pan Hostitel m?l nachystanou oslavu a tohle (*hromádka vrácených papír?*).

Co byste ud?lali na jeho míst??

Pan Hostitel se rozzlobil. Myslím, že se nezlobil proto, že p?íjde nazmar tolik jídla a všechna ta práce s tím. Spíš ho moc mrzelo, že jeho p?átelé, na které se tak t?šil, se vymlouvají. Místo toho, aby p?išli a prost? se u n?ho m?li dob?e, po?ád n?co kupují, pracují, za?izují a necht?jí s tím p?estat.

Řekl sluhovi: „Tak to ne. V tomhle městě je dost lidí, kteří by rádi přišli na hostinu. Jdi do ulic, do čtvrtí, kde bydlí chudí, kde žebrají nejchudší a všechny je pozvi. Přiveš chudé, zmrzačené, slepé a chromé. Ať přijdou hned!“

Sluha šel, zařídil to a pak se vrátil k panu Hostiteli a řekl: „Všechno je tak, jak jsi chtěl. Ale v hodovní síni je ještě pořád místo.“

Pan Hostitel mu na to odpověděl: „Skvěle. Tak jdi ještě za město, tam bydlí ti nejchudší a nejubožejší, přiveš všechny bezdomovce, které tam najdeš.“

I tohle zařídil sluha přesně podle přání pana Hostitele.

Děti, vy jste před chvílí byli jako ti, kteří nechtějí na oslavu přijít, vraceli jste pozvánky. Teď po vás chci, abyste byli jako ti, kteří jsou chudí, možná už dávno neměli nějaké hodné dobré jídlo nebo dokonce neměli dnes ještě vůbec žádné jídlo. Představte si, že jste jako chudé děti, které nikdy nemá ani okoládu ani zmrzlinu.

Já budu ten služebník, pozvu vás: „Pan Hostitel vás zve na oslavu. Máte přijít teď hned, aby polívka nevychladla, řízek neoschl a zmrzlina se nerozpustila. Co řeknete?“

(Předpokládá se okamžitý souhlas, pokud by se to nestalo, zdrazněte, že ti chudí v přiběhu neváhali ani chvíli a hned šli. Vhodné je, aby se děti musely zvednout a cosi jako „hostina“ probíhla na jiném místě, například u země na polštář nebo u jiného stolu nebo je můžete nechat stát v kruhu — asociuje to ještě více veškerý Pán, nemusíte to však zmiňovat. Tam jim dejte připravené dobrotky.)

Jak jsme si to říkali na začátku? Že království Boží je jako hostina. Tak přikněž a dobře na ní každému bude, že si to ani neumíme představit. Protože tohle pro nás Bůh chystá. Každý, kdo to ví, žije s radostí. I když je mu někdy těžko. Tomu se říká naděje. Vždycky, když je nám spolu dobře, je to jako kousek království Božího. Teď na oslavách, nebo v kostele. Ale jednou se sejdeme na největší Boží oslavě. Když budeme chtít. Zaspíváme o tom písničku (Svítá: 114 — Báje nej bá!).

Přesah

Koláž — hostina, pomůcky: větší papír, nůžky, lepidlo, prospekty obchodů s potravinami, námět: <http://goo.gl/g3g5ZW>.

Výroba pozvánek na oslavu nebo rovnou do Božího království, pomůcky: kartičky, pastelky apod.

Pro starší děti

Přetěte s dětmi podobenství, zdrazněte, že se jedná o obraz pozvání do Božího království.

Co je to Boží království? Je to život v Boží pravdě a lásce, svoboda a pokoj. Je to nový radostný život s Bohem a lidmi, kde člověk je opřít se člověku bratrem a Bohu vděčným a poslušným dítětem. Hřích, lež a smrt už nediktují člověku, jak má žít, jak se má rozhodovat, ale Ježíš Kristus tu vládne svým svatým Duchem. Tento život přesahuje smrt, protože se v něm otevírá Boží věčnost. (z katechismu Jaroslava Pfanna)

Pozvání do Božího království je pozvání k naději.

Následující tvrzení použijte v jedné z těchto variant:

1. v pracovním listu — použít například barevné značky, souhlas s tvrzením vyjádřit zelenou, nesouhlas červenou, neutrální nebo nevím žlutou.

2. udělejte cosi jako soudní proces, některé dříve budou mít za úkol „obhajovat“ hostitele a některé ty, kteří se vymlouvali. Obhajovat znamená argumentovat pro svoji stranu.
3. rozhovor s celou skupinou, kde předkládáte otázky.

Tvrzení tématicky srovnajte podle zvolené metody, zatím jsou seřazená jen podle využitelnosti. Pro soudní proces roztříte argumenty pro jednu a druhou stranu. Vhodné je, aby dříve měli po celou dobu biblický text stále před očima při všech metodách.

Použitelné pro a, b, c

Hostitel je opravdu skvělý, že dělá tak velkou oslavu jen tak, pro radost svých přátel.

První pozvaní se omlouvají.

První pozvaní se vymlouívají.

Omluvy jsou správné, jsou podle židovského zákona viz Dt 20,5–7 a Dt 24,5.

V Dt 20,5–7 a Dt 24,5 jsou důvody, proč nejít do války, ale tady jde o oslavu, o něco příjemného, dobrého.

Hostitel měl hned v první pozvánce udat přesnou hodinu, je to jeho chyba.

Tím, že se z toho vyvlékli na poslední chvíli, hostitele urazili.

První dva mohli pole a voly zkontrolovat později.

Třetí mohl přijít i s manželkou.

Ti, kteří odmítli pozvání, nebyli proto nutně špatní, jenom dali najevo, že mu dávají přednost.

Hostitel zval chudé jakoby natruc těm prvním pozvaným.

Že je nutil přijít, to je porušování osobní svobody.

Zvaním chudých k sobě do domu to hostitel trochu přehnal, stačilo, kdyby jim jídlo rozdál.

Navíc to bylo nehygienické, kdoví, jaké měli nemoci a ještě to od sebe navzájem chytily.

Byl to výborný nápad, že pozval jiné lidi.

Ten sluha se ale nabáhal. Hostitel ho příliš zatěžoval.

Ten sluha se nabáhal, ale dělal to rád. Věděl, že hostitel je dobrý pán a těšil se s ním na velikou oslavu.

Použitelné pro a, c

Na hostině s bezdomovci bych rozhodně být nechtěl/a.

Když myslím na sebe a na to, že tohle je pozvání od Boha, myslím, že taky patřím mezi chudé.

Když se modlíme „Přijď království tvé“ — vlastně prosíme o pozvánku na jeho hostinu.

Použitelné pro c

Kterou z omluv těch tří prvních pozvaných byste sami použili jako omluvu, která vám připadá nejoprávněnější?

Kvůli jakým jiným důvodům byste tam nešli?

Poslechněte si tento výrok:

„Bůh žálí a ještě je na to pyšný; je to malicherný, nespravedlivý, nemilosrdný tvor posedlý ovládnutím ostatních; pomstychtivý, krvežíznivý.... rozmarný, nenávistný....“ (Z článku *Proč jezdcí a jedna jezdka?*, Respekt 2014/12–18. 5., výrok ateisty Richarda Dawkinse)

Nepřipadá vám, že je to stejné, jako když někdo vyřítá hostiteli z podobenství, že měl nahlásit přesnou hodinu, že to udělal natruc, že to je jeho vina?

Souhlasíte s tím, že „přinu“ tam je proto, že jde o pozvání lidí, kteří by se báli přijmout pozvání, protože se považovali za příliš špatné, a tak bylo potřeba je pozvat velmi důrazně?

Otázka, na kterou je těžká odpověď (možná ji tady na světě nezjistíme): proč Bůh tolik chce mít s lidmi oslavu, proč tolik chce, aby přišli do jeho království?

Závěr

Pracovní listy porovnejte a zdůrazněte, že nejde o správné odpovědi, ale co si kdo myslí, a může se stát, že na začátku si mysleli něco a po rozhovoru se to trochu změnilo.

Soudní proces můžete ukončit bez závěru (bez rozsudku) a navažte krátkým rozhovorem — vyberte, co by k tomu ještě patřilo. Není nepodstatná poznámka, že obhajovat někoho ještě neznamená bezvýhradně s ním souhlasit.

Rozhovor vezte podle času a podle zájmu dětí.

Po jakékoli metodě připomeňte znovu citát o království Božím z úvodu.

Království Boží je obsahem naší naděje. (Trochu jako batoh s věcmi, batoh je jako naděje, věci uvnitř jsou to, co naděje slibuje.) Je to něco, co teprve bude, ale ovlivňuje všechno, co už je teď, protože nám chystá něco opravdu dobrého. „Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“ (1Kor 2,9) Takže každá oslava a hostina, kterou můžeme zažít a je naprosto skvělá, ještě není nic proti tomu, co chystá Bůh. Z toho je vidět, že Bůh chce, aby bylo člověku dobře. A to platí pro každý den našeho života. Potíž je v tom, že spousta lidí si myslí, že si to můžou zařídit jak sami — jako to byli ti tři v podobenství. A tak radši kontrolují pole, než by šli na oslavu, to znamená, že radši pracují do úmoru, než by věřili Bohu. Že radši mají spoustu starostí, než by přistoupili na to, že Bůh má pro nás naději. Že se spoléhají na všechno možné a nechtějí se spoléhat na naději.

O tom je jedna píseň — Sváta Karásek: Někdo ti řekne na dveře (Dvakrát měj, jednou věj, kapitola 6 — Ježíš Kristus, str. 16).

Přesah

Dvakrát měj, jednou věj, oddíl „Bůh“, str. 4 — vyprávění Lene Maxer-Skumanz

Dvakrát měj, jednou věj, oddíl 3 „Ježíš“, str. 3 — pracovní list k podobenství

Ekolístky, kap.13, str. 85 o království Božím a zvířatech

Liturgie

Písn?

Svítá: 14 — *Báje?nej bál*; 359 — *V království Božím*; 368 — *Víc než oko spat?it smí*; 374 — *Vítr se ztiší*

Bu? tob? sláva: 18 — *Písní?ka dík?*

Dvakrát m??, jednou v??: *N?kdo ti ?uká na dve?e* (kapitola 6 — Ježíš Kristus, str. 16)

Biblický text k zapamatování

Co oko nevid?lo a ucho neslyšelo, co ani ?lov?ku na mysl nep?išlo, p?ipravil B?h t?m, kdo ho milují. (1Kor 2,9)

Modlitba

Pane, d?kujeme za nad?ji. Za hostinu. Za to, co pro nás p?ipravuješ. Prosíme t?, dej, abychom nikdy nezapomn?li, že to je opravdu dobré. Amen.

Odkaz na pracovní list

[27 O hostinách a hostin?](#)

Cílová skupina

[P?edškolní](#)

[Školní](#)

Katechetické cykly

[Církevní rok](#)

Biblický odkaz (kat)

[Lukáš 14,16–24](#)

[Matouš 20,1–10](#)